

ZÓLYOMVÁRMEGYEI HIRLAP

Zólyomvármegye társadalmi és közgazdasági érdekeit felölelő politikai hetilap.

Helybéli s a megye területéről eredő hirdetések lapunk kiadóhivatala veszi fel. Más hirdetések kizárólagos felvétele milliméter árszabás szerint LEOPOLD GYULA Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest VII., Erzsébet-körút 41.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K.
Félévre 4 K. Egyes szám ára . . 20 f.
Megjelenik minden vasárnapon.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
NÁDOSY FERENC.

HIRDETÉSI DIJAK:
Milliméter árszabás szerint.
Nyilttér sora 40 fillér.
Kéziratot nem adunk vissza.

Zólyom—Korpona.

Városunk s Korpona irányába terjedő környékünk kereskedelmi és ipari életére nagyjelentőségű a zólyom—korponai vasutvonal kiépítése, mely esztendőnk óta táplált reményt képezett eddig. Ugylátszik most már biztos lépésekben halad a megvalósulás felé a terv. Ugyanis már a helyi érdekű vasut közigazgatási bejárásáról számolhatunk be.

A zólyom—korponai h. é. vasut közigazgatási bejárása Zólyomvármegye határában f. hó 1-én Hontvármegye határában f. hó 2-án tartatott meg, dr. Adám Géza miniszteri titkár vezetése mellett. A Zólyom vármegyei rész bejártán részt vettek a vármegye közönsége részéről *Sztrakoniczky* Kálmán járási főszolgabíró, a vármegye közíg. bizottsága részéről *Bartos* Imre kir. főmérnök.

A kereskedelemügyi miniszterium részéről *Kricsfalussy* Mihály főmérnök, *Garady* Viktor vasuti és hajózási felügyelő. A m. kir. államvasutak igazgatósága részéről *Fesüs* Károly és *Neiner* Sándor főmérnökök, a máv. miskolci üzletvezetősége részéről *Görgey* László

üzletvezető, *Alexy* Hugó és *Kollmann* Károly felügyelők s a zólyomi osztálymérnökség részéről *Jász* József osztályvezető főmérnök.

A hadügyminiszterium részéről *Besetha* Henrik vezérkari százados.

A m. kir. kulturmérnökség képviselőjében *Meszlény* kir. kulturmérnök.

Zólyom sz. kir. város közönsége képviselőjében *Skrovina* Mátyás polgármester.

A többi községek, mint *Berezna*, *Dobronya*, *Tótpelsőc*, *Szászpelsőc*, *Bábaszék* részéről az illető bírák és jegyzők és egyéb magánérdekeltek. A tervező vállalat részéről pedig *Weiner* főmérnök és *Frank* mérnök.

A közigazgatási bejárás megállapították a vasutnak végleges utirányát; az állomások és megálló helyeit az érdekelt városokkal és községekkel folytatott részletes tárgyalás alapján, s egyben megállapították a hidak-, átvezetők- és utátjárókat is. A vasutvonal végleges utiránya: Zólyom, *Dobronya*, *Szászpelsőc*, *Tótpelsőc*, *Bábaszék*, *Korpona*.

Városunkat leginkább érdekli, a bejárás alkalmával szükségesnek mutatkozott — s ennél fogva a tervezetbe

be is vett — „Zólyom váralja“ nevű megállóhely, mely a váralatti Szalatna hid mellett fog létesülni, valamint a városi kőbánya mellett egy rakodó kitérő.

A zólyomvármegyei rész bejárásának megejtése után a bizottság tagjai Zólyomban a városi szállóban d. u. 3 órakor ebédre gyűltek egybe. A bizottság egy része folyó hó 2-án a hajnali órákban kocsikon indult az építendő vonal mentén Korponára, a Hontmegyei rész bejárásához.

Uj városi orvos.

Zólyom sz. kir. város képviselőtestülete folyó hó 9-én orvost választott. Az elköltözött *Dillnberger* Emil dr. helyét töltötte be.

A választás folyó hó 9-én d. e. 11 órakor kezdődött *Répási* Mátyás dr. megyénk alispánjának elnöksége mellett, aki szíves szavakban üdvözölte a képviselőtestület tagjait s megnyitotta a választást.

A jelölő bizottság tagjai: *Finka* Sándor, *Kun* János, *Hackenberger* Lajos és *Csipkay* István dr. lettek.

Bizalmi férfiakul: *Id. Szuchy* György, és *Salamon* Ferenc küldettek ki.

A Balaton mellett.

— A Diákszövetség kongresszusáról. —

Aki szereti a természetet, volt alkalma csodálni hazánk fenséges bércseit, égbenyúló csúcsait és megpihent a lelke a végtelen rónán vagy pedig elmerengett a szöke, kanyargó Tiszán és büszke a hatalmas Dunára, az bizonyára igazat is adott a költő szavainak, hogy:

„Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta!“

Hiszen csak gondoljuk el, ez a kicsiny tündérország volt képes arra, hogy lekösse a nagy honfoglaló Árpádnak vitézi kalandok után vágó hadait, ez adta *Bismarck*-nak, a nagy vaskancellárnak nyelvéré azokat a szavakat, hogy természeti kincsekben gazdagabb országot Magyarország-nál még nem látott életében és gondoljuk el, hogy ez a bokréta volt az, amely már annyi sok, nagy költőink ajakát ihlette meg.

Valóban szebb bokrétát képzelni sem lehet. Középen a hatalmas rónaság ringó

aranykalászaival, az igazi tejjel-mézzel folyó Kánaán. Nem lát mást az ember, mint eget és földet. Olyan ez, mint a templom, a szabadság temploma. Templom, a hol kiszabadul a gyarló testből a lélek és sas szárnyain merészen emelkedik az ég Urához.

És a nagy alföld körül „a fenyvesek vadregényes tája“ terül el, úgy veszi körül a hatalmas síkságot, mint egy örökzöld koszorú.

Erdő, berek, csalogánydal, hűs forrás s a pacsirta éneke . . . mindezek oly ki-mondhatatlan érzéseket ébresztenek bennünk. Vajjon ki az, akire nem hatottak volna ezek kitérülhetetlen benyomással, aki nem gondol vissza ezekre kedves emlékekkel?

És van ennek a bokrétának virágváza is. Vize a legtáplálabb vizek egyike. Belőle merítenek erőt a bokréta legértékesebb virágjai, a nemzeti nagyság, a kereskedelmi fellendülés virágjai. Ez a virágváza az adriai tenger, tápláló vize pedig a magyar kikötők.

Gyönyörű tehát ez a bokréta, annyira gyönyörű, hogy amint a népmonda mondja a jó Isten is örömkönnyekre fakadt, amikor megpillantotta.

S a népmondát tovább szötte a láng-lelkű költő, *Garay*:

„A könnyű lecseppent
A legszebb vidéken,
A föld meg nem itta,
Megtartotta épen.“
„Tükre lőn az égnek
S szép Magyarországnak
Nevezik e könnyet
Balaton tavának.“

Utam a Balaton felé vitt. Az evangéliumi keresztyén Diákszövetség ez évi kongresszusát a csendes és romantikus B.-Almádiban tartotta, oda indultunk Budáról vagy ötvenen.

Főiskolai ifjúság kongresszusa volt ugyan, de résztvettek benne tanárok, lelkészek és s.-lelkészek is. Kicsiny volt a csapat, de e kicsiny csapat minden egyes tagja lelkes örömmel, teljes odaadással szentelte minden idejét a szent ügynek.

Szavazatszedőbizottságként Pollacsik Salamon elnöklete alatt Markovich Samu, Schlesinger Ignác dr. működtek. A jegyzői tisztet Spilka Ferenc látta el.

A jelölésben sorrend nem volt, mert a pályázók egyenlő képesítéssel bírtak. Így az alispán a pályázás sorrendjében terjesztette elő: *Árday* szabadszállási, *Reisz* Mór divényi, *Oppenheimer* Zsigmond helybeli máv. és *Luczy* Gusztáv helybeli járás orvosokat, mint pályázókat.

Az első szavazás alkalmával 44 szavazat közül: *Ardayra* 2, *Reiszra* 9, *Oppenheimerre* 13, *Luczyra* 19 szavazat esett. (1 szavazólap üres volt.)

Nem lévén egyiknek sem abszolút többsége, új választás rendeltetett el, melynek eredményeként *Oppenheimer* Zsigmond 15, *Luczy* Gusztáv 28 szavazatot kapott. Eként Zólyom sz. kir. város orvosául *Luczy* Gusztáv dr. lett megválasztva.

Üdvözöljük állásában az új városi orvost. Nem idegen már társadalmunk előtt. Három éve él városunkban s mondhatni ide költözésének első napjaitól kezdve változatlan rokonszenv és tisztelet környezi. Az az általánosan ösmert nagyszorgalmu és lelkiismeretteljes működés, melyet mint járásorvos fejtett ki megyénkben, mint orvos iránt is, mindenfelé a legnagyobb elismerést szerezte meg számára.

Luczy Gusztáv megválasztása mindenképpen örvendetes városunkra nézve is. Nemcsak rokonszenves egyénisége, hanem jeles képzettsége is segítségére lesz abban, hogy tisztét közmegelégedésre töltsse be. Az egyetem elvégzése után több éven át mint kórházi orvos működött a fővárosban, majd hosszabb időt töltött külföldön. Három év óta a zólyomi járás orvosa volt. Modern gondolkodás jellemzi őt s nagy hivatásszeretettel igyekszik a modern orvosi vívmányokkal lépést tartani, nem kimélve időt, költséget arra, hogy gyakorlata s ismereteinek körét folyton szélesítse.

És munkálkodásunknak a vidék is kedvezni látszott. Egyik oldalát a Balaton vize veszi körül, másik oldalát az erdőkoszorúzza hegyek és a szőlővel beültetett utak teszik regényessé; gyönyörű és csendes sétányai meg szinte felejthetlenné tették ottlétüket. Ugy éreztük, hogy ez valósággal fészke a nyugodt, de biztos munkának.

Sok kitörülhetetlen benyomást szereztem e kis fürdőben, a Balaton páratlan szépségű vidéke mélyen vésődött be a lelkembe s a gyűlés lefolyása tanulságos gondolatokat ébresztett. Ezekről kívánok szólni röviden.

Lakásunk az u. n. légsátrakban volt. Ez ugyilátszik különlegessége Almádinak. (Olyan szobák ezek, amelyek délkelet felé nyíló oldala félig nyitva van, illetve lécráccsal van elzárva, nagy előnye, hogy a szobában éjjel nappal szabadon jár a levegő. Azt mondják róla az orvosok, hogy igen egészséges s gyógyító hatással bír a vérszegények és idegbetegek részére. Katonás egyszerűséggel voltunk ellátva. A vékony takarótól bizony erősen vacoghattott a fogunk az éjszakai hidegtől. (A foly-

Mindezekért őszinte örömünkre szolgál, hogy a képviselőtestület bizalma most még közelébb hozta őt hozzánk.

Elég sok teendő vár az ő tevékenységére. Városunk elhanyagolt közegészségügyi viszonyai ugyancsak számos feladatot ruháznak rá, s hisszük és reméljük, hogy *Luczy* Gusztáv doktortól sok olyan üdvös javaslat kerül a képviselőtestület asztalára, melyeknek megvalósulását a közegészségügy nálunk is megköveteli.

E köszöntő sorokban kérjük is őt, hogy ne ösmerjen megalkuvást az olyan intézkedések sürgetésében, melyek k ö z é r d e k e t képeznek. Ha az utcákban, udvarokban, kutakban, szemlét tart, e téren is ugyancsak sok követelni valót talál.

Erős kitartást kívánunk működéséhez s hisszük, hogy sok elismerés és Isten áldása fog járni annak nyomában!

Forgácsok.

Közli: Sziriusz.

Van a főváros közepén egy színház, amelyet alapítói arra teremtettek, hogy a népszínművet és népszínművészetet kultiválja és istápolja. Akkoriban keletkezett, amikor az irányadó irodalmi körök tudatára ébredtek azon elvitázhatalan ténynek, hogy az idegen minták után induló, dekadens színművészet rossz és helytelen utakon jár, amikor a vérszegény, minden lélek nélküli átültetésekkel táplálja a hazai irodalmat. A sekszpiriadákat és néhány külföldi auktort beszámítva, olyan darabokkal traktálták színházaink a közönséget, amelyek tőlünk távol, ismeretlen egyekkel, gondolatvilággal, cselekményekkel és szövevényekkel dolgoztak. Mielőtt keresni kezdték a minden erők forrását, megfigyelték a nép gondolkodását, érzelmvilágát, belehatoltak ama gazdag és kifogyhatatlan forrásba, amely-

tonos légáramlat és a Balaton vize teljesen lehűtötte az éjszakai levegőt). Gyűléseink reggel és este voltak megtartva, a közbeeső időt pedig a vidék megtekintésére szántuk. Legtöbb időnként azonban a balatonparti sétányon töltöttük. Ott játszott a zene, s ott néztük a zene akkordjai mellett a Balaton vizét. Ugy szerettünk belemerengeni az aranyba játszó fodros habokba, amelyek sötétbe változó zöldellő sávokban veszték el a távolban. Ugy szerettem elnézni a Balaton partjait, szemben a síófoki kopár partvidéket s a messze távolban Tihanynak köves oldalát, András király kolostorát s kettőstornyú templomát, a miat kíváncsian beletekint a mozdulatlan, nyugvó viz tükrébe és regél a csodás időkről.

Tihany ormain a rege szerint „Rohan a vár ura, *tornyos palotája a fellegekből emelkedett ki, amelynek ablakaiból Horka és Helka tündérszépségű leányai büszkén tekintettek le a hullámzó Balatonra. Hol a remetelakok körül a vár urának arany-szörű kecskenyája legelt, aranyló hajnal derült, aranyló alkony borult az egész tájra, hol a kincsvágyó Thúz herceg

ből meríteni élvezet és amelyet tanulmányozni gyönyörűség, egy csapásra meghódították a közönséget. Megismertük a magyar népeletet, egyszerű erkölceit, évezredes szokásait, gyönyörködtünk józan gondolkodásában, szóval megismertük önmagunkat. Ezt a muzsahajlékot az utóbbi időben üzérkedő emberek olyan tókének tekintették, amelyet csak kihasználtak s amely már csak a Blaha Lujzák tradícióján táplálkozott. Most megadták neki a kegyelemdőfést. Bevonulnak a pörge kalapu és ráncoscsizmájú atyafiak helyébe a Hamlet szellemek és rokokó kosztümök. A szüzdohány illatot levendula szag váltja fel s háromszázötven színész vándorbotot vesz a kezébe új hajlékot keresni. Ime a nemezsis! A szerencsétlen végetért Vidor Pál után, mint utolsó göröngyhullás hallatszlik: tempora mutantur.

A végrehajtási törvény tárgyalása kapcsán igen humánus és megszívlelendő indítványt tett egyik képviselő, hogy t. i. az elaggot nyugdíjasok és özvegyek fillérei lefoglalhatók ne legyenek. Nemes szív sugalta a javaslatot és hallatára felbuzdult a lelkünk, hogy ime a böles törvényhozók tudatában vannak annak, hogy aki az egész életén át verejtékes munkával fáradozott az állam, a közjó érdekében, legalább élete alkonyán megehesse azt a szelet barna kenyert, amit gyakran könnye hullásával kellett megpuhítani. Oly kevesen vannak, akik negyven évi fárasztó munka után is élvezhetik egy emberöltőn keresztül megszolgált nyugalmukat, mert a statisztika azt mondja, hogy legnagyobb része időnek előtte hal el.

Tulajdonképpen csak azokról a gyámoltalanokról van szó, akik segítő kéz nélkül, apátlanul maradnak meg. Meny-

a kőszívű Horka kezéért, Kelén a nemes ifju, a tihanyi remete fia, a jószívű Helkéért küzdöttek; hol a forgó szélvész, a tomboló hullám Thúz herceget, az arany-szörű nyáját a Balatonba sodorta s ezek a habokba örökre eltűntek s a nyáj körmeit a tihanyi hullám a partokra dobálja. A kőszívű Horka ezeket látva, csengő hangját elvesztette, szörnyet halt s a Bakony hatalmas varázsa ott termelt, a tetemhez így szólt: „elnémult tehát szép csengő hangod, mely a szegények s nyomorultak könyörgésére sohasem válaszolt. Szikla alá temetlek bűnhődésül, légy viszhangja minden kérdezőnek és játéka azoknak, kik szavaiddal enyelegni vágyanak.“ A szikla alá temetett Hocka sírjából felelget maig is a tihanyi viszhang.

Ezekről regél a kolostor, ezekről minden fűszál. És azután mintha csak felriadnék álmából, büszkén körülnéz és látja, hogy a sasfészek romokban hevernek, s a romok helyébe nyaralókat építenek. Balaton vizét füstölő szörnyetegek szelik és a partok kezdenek mindinkább népesedni.

És én szívemből örülök a Balaton fel-lendítésén. S öröme szolgál úgy hiszem

nyire vigasztalan azok sorsa, akik egy sereg gyermekkel az állam kegyelemfilléreire vannak utalva s akiknek a száraz kenyérre is alig elég garasait a végrehajtó veszi birtokába. Apák könnyelműségét, vagy szükségből származott adósságait átszarmaztatják az özvegyek és árvák amugy is vigasztalan sorsára, kiméletlenül és tekintet nélkül arra, vajjon miből fogják életüket fenntartani. De az indítvány csak javaslat maradt.

A mindenható számok, a maguk ridegségükben lecsaptak, mint a fekete szárnyu kuvik és félredobták a humanizmus ideális törekvéseit. Nem engedhetik meg, hogy árvák és özvegyek a száraz kenyér mellett néha-napján egy kis tápláló hushoz is jussanak, nem engedhetik, hogy tisztességes nevelésben részesüljenek, mert az örök igazság intó szava, kell hogy érvényesüljön: „Szegény ember dolgát, boldog Isten bírja.“

Az idők jele. Egy a korrallal haladó nő, engedélyt kért a rendőrkapitánytól, hogy bakra ülhessen és szállithassa gördülékeny hintón az utasokat. Az egész dologban nincsen semmi különös. Végére, ha valaki beülhet egy kényelmes irodába, ahol télen jó meleg van, nyáron pedig hűvösre befüggönyözött irodában róhatja a betűket, miért ne tartanók megengedhetőnek, hogy egy nő, aki valamikor jobb sorsban a maga gyönyörűségére hajtotta az elegáns, gördülékeny fogatot, most miután biztos kézzel foghatja a gyepelt és ostort, kenyérkeresetet csinál belőle. A vállalkozás mindenekelőtt az illető nő akaraterejét, felvilágosodottságát, de mindenekfelett életrealitását bizonyítja. A mai létért való nehéz, küzdelmes világban, amikor a feminizmus minden kaput megnyit a nőknek, teljesen in-

dokoltnak láthatjuk a becsületes törekvést a boldogulásra és a tisztességes megélhetésre. Igenis joga van az illető nőnek a becsületes munkára és csak örvendhetünk azon, hogy a könnyebb és könnyelműbb megélhetési módot eldobja magától, a farsztóbb, de *tisztességest* vállalja.

A rendőség elutasította s mit ér vele? Azt hogy egy szép napon egy másik ajtón fog bekopogni s szaporitani fogja egyvel azok számát, akiket a társadalom perditáinak neveznek.

Fürdői levél.

Novi-Vinodol, 1908. július.

Mikor elutazásunk reggelén kicsiny házunk eltűnt szemeink elől, úgy elszorult szívünk, hogy ott kellett hagynunk virágdiszében, lombteljében azt a helyet, ahol minden oly kedves oly meghitt, — és sietnünk egy ismeretlen pont-felé, mely sok széppel, jóval kecsgetet, de ki tudja, ígéretét beváltja-e. Ami a búcsú pillanatában némileg vigasztalt, az a gondolat volt, hogy nem megyünk idegen földre, hisz utazásunk célja a magyar tengerpart!

És a tovarobogó vonattal lassú egymásutánban tünnek az órák; föl is virradt újra s amikor a Karsztok tetején gyermekeink fölébredtek édes álmukból, előttünk feküdt a messze távolban a szép, fenséges kép: az ég kékjével ölekező gyönyörűsége Adria.

Fiumében alig töltöttünk 1-2 órát; de e rövid idő alatt is vérző szívvel tapasztaltuk, hogy az a gyöngy, melyet oly előszeretettel Magyarország egyik legfényesebbjének nevezünk, még sem a miénk: nyelve, szíve idegen!

Elindult a „Sirály“ s büszke méltósággal szelve a ringó hullámokat. Portoré, Selce után Noviban vetett horgonyt.

Képzeletünkben kis Édenkerteknek gondoltuk e sokat emlegetett fürdőket, pedig

ahová szemünk a horvát partokon nézett, mindenütt kopár pusztaságot talált. Az üde lombnak itt híre sincs s az embermagasságú köfállal körülvelt tenyérnyi „kertek“-ben még a dalos madár sem fészkel. Novi is, maga a „város“ egy meredek hegyoldalba, szorosan egymás fölé épült házak tömege. Utcái sok helyütt alig méternyi szélességűek, de igen szép tiszták. S ez az asszonyok érdeme. Munkabíró férfi alig van Noviban.

Ott dolgoznak Amerikában, Ausztráliában, hogy pénzeeskéjükön itt egy ily kőházat építhessenek maguknak. A város ódonágával szemben némi fejlődést mutat a „morské kupalište“, a fürdő-telep. „Parkja“ ugyan messze elmaradt a mi Zólyomfürdünk mögött, de gondozott tengerparti sétányai sejtetni engedik, hogy itt már kényelmet kereső közönség is megfordul. Sajnos, hogy a „bennszülöttek“, különösen intelligenciája az itt üdülők legszentebb érzelmeivel nem sokat törődik. Legjobban éreztük ezt mi, magyarok! Itt tartózkodásunk első napjaiban, mikor csupa cseh és horvát voltunk körülvéve, itt is, ott is a gyűlölködésnek s türelmetlenségnek szűrő fullánkját kellett eltűnünk s nem ritkán oly modorban, mely a műveltségnek még külszínét is nélkülözte.

S ha a fürdőkabinok falaira esik tekintünk s önkéntelenül is elolvassuk a nemzetünket gyalázó firkálásokat, akkor látjuk csak igazán, mennyi ellensége van annak a mi imádott, édes szülőanyánknak, mely minden gyermekét egyforma szeretettel öleli keblére!

Talán e hálátlanságért fukarkodott annyira már maga a természet is mindazzal, ami szép, üdítő és hasznos! Hiába ültetik be nagy fáradtsággal a hegyoldalakat, jön a bóra, lesöpri a puttonyokban fölhordott termőföldet, derékban törí a fiatal fenyőket. Hiába zöldül ki kikeletkor a gyep, a sok szőlőlugas, fügefa, megindul a siroko s tövig perzsel, fakóvá tesz mindent.

mindenkinek, hogy az ország eme gyémántját végre csiszolni is kezdik. Végre felismerte a kormány a Balatonban azt a kincset, amelyet nemcsak a körülfekvő három vármegyének, hanem az egész országnak is meg kell becsülnie. Szénsavas ásványvize, ózondús levegője mérhetlen értékkel bír a szellemi munkában kimerült, ideges emberekre. Azután páratlan szépségű a vidéke; nincs egy helye is ez Isten áldotta földnek, amely a maga sajátos szépségével le nem tudná kötni érdeklődésünket s amelynek kövéhez egy-egy történet ne tapadna. Nem hiába nevezte el Jókai Magyar Tempe-völgynek.

Csak egy dolog bántott és fáj az, hogy a kormány még a legszentebb történeti nevezetességű vagy természeti ritkaságokban gazdag helyeinket sem óvja meg az elpusztítástól (igy Tihany tetején egy nagy villát engedett építtetni, ami nagyon fel fogja a viszhangot).

Ezek a gondolatok ébredtek fel lelkemben, amikor el-elnéztem a csendes Balaton vizét.

Hogy azonban ne gondolja valaki, hogy én a „csendes“ jelzőt a Balaton állandó jellemzőjének veszem, sietek kijelenteni, hogy csak relative értelmezen. Mert szokott a Balaton habozni is.

Ha egyszer megmozdul a vize, azt a képet, jobban mondva képsorozatot, amit minden pillanatban változóan elibénk mutat, lefesteni — azt hiszem — lehetetlen. Amikor viharzik: féktelen dühét csak esodálva, félve nézheti még a fenségeset tagadó elme is. Zúgása félelmetes, olyan mint a tengeré; a szél, ha szántja óriási vizét, ölekre hányja bős hullámaikat s fodrozva zúg a a parti zátonyig.

Elragadóan fenséges, hatalmas, mint egy kis tenger, büszkesége a magyarnak.

Ezek a gondolatok szántogatják át a lelkemet, miközben társammal megbeszéljük az a napon tárgyalt, felvetett eszméket. Ugy érzem, hogy a gyűlés lefolyásáról már nehezebb lesz beszámolnom. Aki nehezen tud kibontakozni a subjectív benyomásokból, annak bizony nehéz adni tárgyilagos tudósítást az ott lefolytakról.

De megkísérlem. Diákgyűlésünk nevezetességét emelte, hogy résztvett benne a ker. diákok világszövetségének az elnöke s a svéd diákszövetség utazótitkára is, Dr. Fries Károly. Négyyszer tartott előadást s ezekben főképen a diákmozgalmat s annak céljait ismertette.

Ezekről szölok ugyan röviden én is. A ker. diákok világszövetségének Mott János, a Saulból lett Pál volt a megalapítója. 1895-ben alakította meg a Wetter tópartján levő régi Wadsténa kastélyban, Svédországban. Csak 13 esztendeje működik és mint a kicsiny nuistór mag hatalmas, terebélyes fává növekedett. Ma már 1835 diákegyület tartozik a világszövetségbe és 120.000 tagot számlál.

Méltán megérdemli tehát ez a hatalmas diákmozgalom, hogy a magyar ifjúság is megismerkedjék vele.

Mi is tehát a célja ennek a keresztyén diákszövetségnek? Nagyon egyszerű. Megnyerni a művelt ifjakat arra, hogy a Szentírást tanulmányozzák, mint Isten kijelentését — hogy Krisztust megváltójuknak

Ide, e sivar területre, mely egykoron a Frangepánok idejében annyira virágzott, ez idők emlékére az ide való nők még most is fekete ruhát hordanak, ide tévedt a mi gyönyösűsleges Adriánk!

Igazuk van a költőknek, amikor azt mondják, hogy a tenger mindenkit magához vonz, aki egyszer megfürdött hullámaiban s gyönyörködött örök szépségében. E titokzatos hatalom mi fölöttünk is úrrá lett! Óraszám hallgatjuk a ritmikus csobogást s csodáljuk a hullámverés félelmetes zúgását. Szüntelen valami újat lelünk, ami leköt s itt maradásra készítet. Nem, a tengert megenni nem lehet. És a tengeri fürdés, van e ennél felségesebb élvezet?! Mintha minden bemezőlés új életet, új erőt öntene a kifáradt, munkában kimerült testbe. Mily jól esik utána a séta s mily mohó étvágyal fogyasztja az ember még a „General-safttal“ felöntött paprikás csirkét is!

Adria zöldes-kék vizén nesztelenül jönnek, mennek a hajók. Egyike-másika Noviban is kiköt, hogy elszállítsa azokat, akik gyűlölt pillantásokkal kísérték lépteinket s partra tegye magyar testvéreinket.

Természetes, hogy a vendégek ilyen változásával az élet is napról-napra kedvesebb, meghittebb lesz!

De a tenger vonzó erejénél is van egy mélyebb, vonzóbb érzélem, a hazaszeretet szent érzése. Mi felénk is ez terjeszti ki hívogató, ölelő karjait; még néhány rövidke nap s egy boldog kis csapat búcsút integet a hajó ormáról: Isten veled Novi — mi már megyünk szép Magyarországra!!!

B.-né.

Politikai hét.

1908. július 10.

A parlament dunaparti palotájának csucsíves kapui bezárultak őszig. A honatyák,

fogadják el és hogy keresztyén módon igyekezzenek élni. E célját olyanok között akarja elérni, kik mint lelkészek, tanárok, orvosok, ügyvédek stb. az állam és egyház vezérei lesznek a jövőben.

Nem azt akarja tehát, hogy a diákok valamely képtelen dogmatikus tételt fogadjanak el, nem is azt, hogy magukat szenteknek, minden mást bűnösnek tekintsenek, hanem azt, hogy a tudományokkal foglalkozó ifjú megismerje Isten gondolatait, Krisztus kegyelmével szakítsa ki magát a bűnök hatalma alól, tanuljon kötelességtudást, legyen szavatartó, bátor, önérzetes, jellemes.

Tudom, hogy ennek igen nagy akadály a ifjaknál.

Tudom, hogy az ifjak a tudományokkal való foglalkozás közben nagyon is túlbecsülik az egyes tárgyakat s a míg az értelmük számottevő munkára képes, addig a lelkük üresen marad. Mert „a műveltség nagy, de jellemet újja nem szülhet. A filozófia nagy, de az embernek Isten felé való vágyakozását ki nem elégitheti. A tudomány nagy, de békességet nem adhat. Csak az evangéliom, még pedig a teljes, csonkítatlan, a keresztről, a tökéletes egyetlen isteni Megváltóról szóló evange-

akiket sürgős és nagyfontosságú javaslatok egész sora tartott együtt július derekáig, szétoszlottak a szélrózsa minden irányában. A legtöbbben közülök kerületeikbe mentek, hogy beszámoljanak az elvégzett munkáról és hogy tájékoztassák az országot arról a még sokkal nagyobb munkáról, amely az őszi ülésszakon vár a törvényhozásra és amelyre erőgyűjtőül szolgál a majd három hónapos nyári szünet.

A szeszadó-javaslat letárgyalása után a pénzügyminiszternek még egy nagy szociális erősségű javaslatát, az állami munkáslakásokról szóló törvényjavaslatot tárgyalta le a Ház. Azután telegram stílusban végzett a radiotelegraf nemzetközi egyezményének becikkelyezésével, s még ugyanazon az ülésen elfogadta a curiai bíráskodás meghosszabbításáról szóló javaslatot is. A három javaslat közül csak az utolsó találkozott erősebb ellenvetésekkel, természetesen a balpárt ifjú üstökösének szellemi sziporkái alakjában. Az nem fért a fejében ugyanis Nagy Györgynek, hogy miért történik a meghosszabbítás 12 esztendőre, amikor az általános választói jog reformja küszöbén áll s amikor az ennek alapján összeülő parlament részére ugyis egészen új törvényt kell majd megalkotni. Persze megkapta rá a feleletet: a meghosszabbítás egy a lejárat előtt hozandó új törvénynek utjában egyáltalában nem áll, a javaslat semmiféle kapcsolatban sincs az általános szavazati jog behozatalával, ellenben igenis alkot egy olyan erejű alkotmánybiztosítékot, — egy esetleg visszatérhető törvénytelen uralommal szemben, — amelynek erejét és fontosságát legkevésbé az ellenzéknek volna szabad szemelől téveszteni.

Ez így esett. Következett utána a szociális tekintetben legfontosabb s a legtöbb felszólalásra, legmagasabb nivóju vitára alkalmat adott javaslat: a végrehajtási tör-

liom elégitheti ki az emberiséget.“ És ifjak! nekünk, ha tehetjük elsőrangú kötelességünk ezt terjeszteni. Pedig tehetjük.

És szükségünk is van rá, hogy Krisztus legyen a mi eszményünk, Krisztus a mi erősségünk, kivált nekünk, akiknek oly számtalan kísértetben van részünk!

Amikor a hajón mentem, megkérdeztem a kormányost, hogy vajjon miért forgatja mindig a kormánykereket s miért irányítja mindig a cél felé? Nem elég volna egyszer a cél felé igazítani s azután magára hagyni?! Nem! mondja a kormányos, mert a szél, a vihar mindig kimozdítja a a hajót a helyéből s nekem újra és újra kell a cél felé kormányoznom.

Ime! a ti hajótokat is ide-oda veti, hányja az élet viharja, tápláljátok azért a ti lelketeket, műveljétek és vezéreljétek mindig a Krisztusra, hogy erősek lehessetek a kísértésekkel szemben s elérjétek fáradságtok, küzködéstek jutalmát — a boldogságot.

Amikor Tihanyban jártam, minden kiáltásomat hűen visszaadta a tihanyi Echo. Vajjon talál-e e sorok azok lelkében visszhangra, akiknek szántam ezeket?

Makoviczky Emil.

vény novellája. Sok különféle jogi felfogás nyilvánult meg ebben a vitában, de egyben, abban t. i., hogy a végrehajtási törvény hibáit helyrehozni, lékeit és hiányait pótolni és az egész emberibb, humánusabb alapra fektetni feltétlenül szükséges, s hogy eként ez a javaslat évtizedes nemzetrontó, társadalom sorvasztó sebeket orvosol: ebben az egyben mindnyájan megegyeztek.

Hátra volt még a birtokrendezésről szóló javaslat; jelentőségben nem csekélyebb társainál, mert célja az, hogy a magyar föld a magyar kisgazda kezében tartassék meg.

Ennél a javaslatnál is felállott persze Nagy György. Felállott és valami olyanfélet jelentett ki, hogy ehhez a dologhoz pedig az előadó, az érdekelt földművelésügyi és igazságügyi kormányzat, nem különben az egész t. Ház körülbelül annyit értenek, mint a hajdu a harangöntéshez, és hogy ebben az ügyben széles ehazában csak egy próféta van és ez az egy éppen ő: Nagy György. Ezeket mondván, tartózkodott még egy kicsit a közlegelőkön, azután leült. Nem is történt egyéb baj, ha csak az nem, hogy Brediceanu ur is korjólankodott egy kicsinyég az ő pakulárjai érdekében.

Mindezek megtörténte után pedig bezárultak a dunaparti nagy palota kapui három hónapra. Három hónap múltán ezeken a kapukon belül fognak a nemzeti önállás, gazdasági megerősödés, társadalmi haladás, az új Magyarország alapjai lerakadni.

Ujdonságok.

Az Unió-lemezgyári munkásdalosok kirándulása.

Az Unió-lemezgyári munkás dalárda folyó hó 5-én délben *Maderspach* Livius nyugalmazott bányatanácsos, gyári pénztáros vezetése mellett Besztercebányára rándult ki, hol a Styavnicska nevű mulatóhelyen nagy és igen előkelő közönség előtt mutatta be, meglepő szép sikerrel, — a közönség fokozódó elismerése mellett igazán kitűnően betanult 8—10 férfikarát, melyeket a férfikarirodalom gyöngyeiből válogattak össze.

Kelemesen lepte meg a közönséget a kitűnő összhang, melyért az elismerés az egylet jeles karmesterét Wojtek Flóriánt illeti meg, továbbá a helyes szöveg kiejtés és az igaz magyaros rítmus, melyeknek elérésében az elismerés pálmáját *Maderspach* Liviusnak ítéljük oda, ki fáradságot nem ismervé, minden akadály ellen hősiessé küzdve, igaz magyarlelke minden hevével istápolja, serkenti e daloskört sőt tetemes anyagi áldozatokat is hoz, hogy a kedvet és érdeklődést fenntartsa e kised lelkes csapatban hatalmas segítő társával Terény Lajos igazgatóval egyetemben, ki szintén sokat tesz az ügy érdekében.

A közönség elismerése percről-percre fokozódott és midőn megtudta, hogy a dalosok nagyobb része alig tud magyarul beszélni, elismerése valódi lelkesedéssé nőtt, mely lelkesedés ritkán

tapasztalható ovációkban nyilatkozott meg.

Egy baj van csak e jóra való, törekvő együletnél, hogy csak tizenhatan vannak.

Még ezelőtt néhány hónappal kb. 30 tagból állott e kis csapat és hogy ennyire leapadt létszáma, nem tudjuk mi okozta, de hisszük, hogy nem a tagok lelkesedésének hiánya, de sajnosan állapítjuk meg, hogy ily kicsiny létszámmal nem felelhetnek meg magasztos hivatásuknak, mert ha egy-két tag valami miatt akadályozva van a megjelenésben, a kar képtelen énekelni, pedig e nemzetiségi vidéken nem csak egyesek szívét, lelkét gyönyörködtetni van hivatva e dalos csapat, hanem a magyar hazafiságnak és a magyar nemzeti érzületnek is leghathatósabb tényezője ugyannyira, hogy e néhány dalólól elmondhatjuk, hogy egy elmentállhatatlan, diadalmas nemzeti hadcsapat, mely édes magyar nyelvünknek hódítja meg a sziveket.

E véleményünkkel azt hiszem mindenki egyetért aki hallja és látja, hogy a tiroli születésű Mayer András kitűnő basszus és a lengyel származású Polics Mihály jeles tenorista, — kik míg nem lettek tagjai e daloskörnek egy szót sem beszéltek magyarul, — mily szépen ejtik ki a magyar szöveget és mily lelket fárasztó buzgalommal emlézték be a dalok szövegét többi társaikkal egyetemben.

Meg vagyunk győződve róla, hogy az igaz magyar érzelméről híres vezérigazgatóság — mely már annyi nemes emberbaráti és hazafias intézményt honosított meg gyáraik területén — figyelme erre a körülményre is ki fog terjedni, mert hiszen mint Szmeccsányi Lajos püspök diszelnök mondta az egri országos dalosversenyen, „a dal nemcsak hangulatok keltésére és festésére való, nem csak fűszer, hanem önmaga cél, hatalmas és bűvös erőforrása a népleleknek, melyet fejleszteni, ápolni, kiképezni nemzeti feladat.“

Salamon Ferenc.

— **Kérjük** mindazokat, akik július 1-én lejárt előfizetésüket még nem ujtották meg, legyenek szivesek az előfizetési díjat kiadóhivatalunkhoz mielőbb beküldeni. XXII. évfolyamának II. felébe lépett lapunkat ajánljuk vármegyénk hazafias közönségének figyelmébe.

— **Halálozás.** A balassagyarmati ügyvédi kamara mély fájdalommal jelenti, hogy hosszú éveken keresztül volt elnöke és tiszteletbeli elnöke sipeki *Balás József* folyó évi június 30-án Budapesten jobblétre szenderült. Az ügyvédi karnak díszes és kiváló bajnoka volt s e téren hervadhatatlan érdemeket szerzett. A volt kamarai elnök temetése óriási részvét mellett július 2-án ment végbe Balassagyarmaton.

— **Zólyombrézó társaséletéből.** *Allender* Henrik főbányatanácsos, a zólyombrézói vasgyár főnöke mint arról annak idején megemlékeztünk, a múlt évben töltötte be tizedik évét eredményekben gazdag áldásos igazgatói működésének. A múlt

évi jubillaris ünnepélyen a vasgyár tisztikara elhatározta, hogy minden évben megünnepeli a főbányatanácsos működésének évfordulóját, fel-felújítva annak a szeretetnek, ragaszkodásnak megnyilvánulását, mely a tisztikart vezérükhöz fűzi. Ezt az évfordulós ünnepséget f. hó 4-én tartotta a vasgyár tisztikara az ottani Erzsébetligetben, ahol családjaikkal együtt jelentek meg a tisztviselők. A vacsora alatt hangulatos pohárköszöntők ünnepelték a főbányatanácsost s kedves családját. *Allender* Henrik válaszában az ő melegen érző szívének hangján emlékezett meg egyik hű munkatársa: *Kézmárcsly* Kálmán felügyelő, h. gyárfőnök érdemeiről, ki nyugdíjaztatását kérve nemsokára távozik nagy lelkiismeretességgel betöltött helyéről.

— **Házasság.** Dr. *Oppenheimer* Ferenc losonci ügyvéd, Dr. *Oppenheimer* Zsigmond helybeli orvos öccse a múlt napokban tartotta esküvőjét *Kohn* Olgával Szliácson.

— **Vizsgálat a kórházban.** Dr. *Raitsits* Lajos besztercebányai v. főorvos, a besztercebányai kórház igazgató főorvosa lapunk múlt számának nyíltterében foglaltakból kifolyólag vizsgálatot kért a kórház ellen. A vizsgálatot Répási dr. alispán megbízásából Battik Ödön vm. főjegyző vezetői *Kostyalik* dr. vm. főorvos közreműködésével. Szívesen fogjuk venni, ha a vizsgálat eredményéről a közönséget lapunk útján is értesíti a kórház igazgatósága.

— **Elnökválasztás a munkásbiztosító pénztárnál.** *Rosenauer* Lajos a besztercebányai betegsegélyző pénztár sokérmű elnöke e tisztségéről lemondott. A pénztár igazgatósága folyó hó 5-én tartott üléséből küldöttség útján kérte fel *Rosenauer* lemondása visszavonására, de ő hajthatatlan maradt. Az elnökválasztást a folyó hó 13-án tartandó gyűlés napirendjére tűzték ki.

— **A vasuttelepi iskola igazgatója.** A kultuszminiszter *Dánfi* Benő helybeli áll. el. iskolai tanítót s nejét *Dánfiné* Maksay Rózát ugyancsak helybeli tanítónőt a zólyomi vasuttelepi áll. el. iskolához helyezte át s egyben *Dánfi* Benőt ez iskola igazgatójává nevezte ki.

— **Breznóbányán marad a művirágyár.** A múlt napokban tartotta évi közgyűlését a breznóbányai művirágyár. Mint annak idején mi is említettük e gyárat Miskolcra akarták átvinni. E terv ellen mindazok akcióba léptek, akiknek Breznóbánya előhaladása szívükön fekszik, s a közgyűlés ennek folytán elhatározta, hogy a pénzhiány megszüntetése céljából az eddigi 18000 K alaptőkét még 500 drb. 50 koronás új részvény kibocsájtásával 43.000 koronára emelik. Ekként a szép jövőjü virágyár mégis Breznóbányán marad.

— **Zierer Árpád bűnügye.** A besztercebányai kir. törvényszék teljes üléséből az igazságügyminiszterhez feliratot intézett, hogy a sikasztó *Zierer* volt irodaigazgató elleni bűnügyben más bíróságot delegáljon.

— **Tanítók köréből.** A kultuszminiszter *Rázgha* János zólyombrézói áll. el. tanítót és *Kapuszta* Béla olmányfalvai áll. el. tanítót jelenlegi állomáshelyükön való meghagyásuk mellett igazgatókká nevezte ki.

— **A király ösztöndíjai.** A jövő tanévtől kezdve a budapesti tudományegyetemen és a selmecebányai m. kir. bányászati

és erdészeti főiskolán egy-egy Öfelsége által alapított Ferencz József aranyöztöndíj került egyenkint 300 arany forint 714 k. 29 f. értékben kiosztásra. Az ösztöndíjak elnyeréseért folyamodóknak Ö császári és apostoli királyi felségéhez intézendő kérvényük július 15-én nyújtandó be a magán és családi alapítványok cs. és kir. igazgatóságánál.

— **Polg. isk. tanárgyűlés.** A polgári isk. tanárok egyesülete e hó 3- és 4-én tartotta évi rendes közgyűlését Budapest székesfőváros tanácsstermében. A gyűlésen egyesületi és tanügyi kérdéseket vitattak meg. Polgári iskolánkból *Sfát* János és *Szigeti* Rezső tanárok vettek részt. *Szigeti* tetszéssel fogadott beszédet mondott a 7 osztályu polgári iskola érdekében. Beszédét zajosan tapsolták. A *Lampel-Franklin* cég ez alkalommal szép kiállítás rendezett az új tankönyvekből. Legnagyobb tetszésben a *Glosz-Reöthy*-féle magy. nyelvtan és a *Clementis-Deák*-féle földrajz részesültek.

— **Szliácson** a kibocsátott 17. névjegyzék szerint f. hó 7-ig 782 vendég fordult meg.

— **25 év után.** Jászberényben a múlt napokban összejövetelük volt azoknak, akik 25 év előtt tettek ott érettségit. 26-an voltak akkor: már csak 12-en élnek közülük, akikből 9 jelent meg az évfordulón. Köztük volt *Jász* József helybeli máv. osztályvezető főmérnök is.

— **Kereskedelmi alkalmazottak mulatsága.** A helybeli kereskedelmi ifjak ma tartják nyári multságukat Sztrázson a már közölt programmal. A multságnak jelentőséget ad, hogy e napon alakítják meg egyesületüket is ugyancsak Sztrázson a délután 3 órakor tartandó közgyűlés keretében. E közgyűlésre Besztercebányáról 15, Losoncra 10, Selmecebányáról 20 tag van kiküldve. A zólyomi kereskedők egylete 5 taggal szintén képviselve lesz.

— **10 év után.** A selmecebányai lyceum 10 év előtt érettségizett tanulói jöttek össze a múlt napokban Selmecebányán. Ösmerőseink közül a következők voltak jelen: *Bezzegh* Miklós tszéki jegyző, *Feigl* József dr. ügyvédjelölt, *Braxatorisz* Oszkár kohómérnök, *Simkovich* Gusztáv zenetanár, *Szenes* Samu gimnáziumi tanár, *Kubis* Miklós állatorvos. A selmecebányai ev. templomban tartott istentiszteleten *Simkovich* Gusztáv orgonázott és énekelt a jelen voltak nagy elismerése mellett. Az összejövetel lélekelelő, megható momentumokban bővelkedett.

— **Körmöcbányai közügyek.** A városi képviselőtestület folyó hó 9-én délelőtt 10 órakor közgyűlést tartott *Palkovics* Emil polgármester elnöklésével. Főbb tárgyai ezek voltak: A vármegye hozzájárult a tüztöltőlakatya építéséhez. 16.400 koronába fog kerülni. Versenytárgyalás tüzetik ki rá. A jövő év folyamán épül. Megérdemlik a derék önkéntes tüztöltők, hogy kényelmes otthonuk legyen. A városi polgári leányiskola tanárainak törzsfizetése 2200 korona lesz 4 évi szolgálat után. A város megvette ideiglenesen a siketnéma intézet céljaira a *Turczér*-féle zólyomvölgyi házat 19000 koronáért. Egy-két köztisztasági ill. gazdasági ügyet is megbeszélte a közgyűlés, ami mindenesetre fontos ügye annak a város-

nak, melyet immár sok nyaraló vendég keres fel. A városi mérnök mellé ideiglenes napidijjasként felvételre Gruy László műegyetemi hallgató, minthogy a városi mérnöknek rendkívül sok munkája van ilyenkor: a gazdasági épületek rendbehozatala, jövő évi költségvetés, utcák köveztetése, vízvezeték stb. Bérbe fog adni a vasut felé eső városi rét.

— **Diákmajális.** A zólyomi diákifjúság szokásához híven idei működését is nyári táncmulatsággal kezdi. Mint jeleztük, július 19-én Zólyomfűreden, majd este a városi szálló nagytermében rendezi a táncmulatságot. Az ifjúság igen érdekes menetben vonul ki d. u. fél 2-kor, amely egy Zólyomfűredre kivándorló falut fog megszemélyesíteni. A tánc Zólyomfűreden d. u. 3 órakor kezdődik. Szünet közben az „Ünió” lemezgyári énekhangversenyez. A zeneszót Farkas Lajos zenekara szolgáltatja. Szórakoztató részletekről a rendezőség bőven gondoskodik. A tiszta jövedelmet, tekintettel az ifjúság nyári programjának második részére, amelynek megvalósítása nehézségekkel jár, egyelőre saját pénztára javára fordítja.

— **A gyártelepi iskola nyilvánossági joggal felruházása.** A m. kir. vallás és közokt. miniszter az Ünió cs. és kir. szab. vas- és bádogyár társaság mint iskola-fentartó tulajdonos által a zólyomi vaslemezgyár telepen szervezett magyarnyelvű 2 tanítós elemi iskolát nyilvánossági joggal ruházta fel.

— **A tótpelsői fiatalok** f. hó 19-én a „Tócska” nevű erdőrészben jótékony célú nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 K 50 f., családjegy 4 K. Kezdeté délután 3 órakor. Alkalmi lap, confetti, világposta s egyéb apróságok szolgálnak a közönség szórakoztatására. Kedvezőtlen idő esetén, valamint este a mulatságot Pivaresek György vendéglőjében tartják meg. A zenét Horváth Rudi ipoltsági zenekara szolgáltatja.

— **Posta szolgálat az aratás alatt.** A kereskedelemügyi miniszter sürgős rendeletben utasította az összes postaigazgatóságokat, hogy az aratási munkálatok biztosítása céljából az ország egész területén az aratás időtartama, a szükséghez képest a posta és táviró szolgálat idejét terjesszék ki, nemcsak a járási központokon és megyei székhelyeken, de minden községben. A kereskedelemügyi miniszter e rendelkezése azt célozza, hogy módjában álljon idejében a hatóságoknak az aratási munkálatok bármilyen akadályoztatása esetén azonnal és fennakadás nélkül intézkedhetni.

— **Gyógyszerész gyűlés.** A gyógyszerészeti ügyre vonatkozó törvényjavaslat tervezetét a belügyminiszter véleményezés végett kiadta az orsz. gyógyszerész egyesületnek. És hogy e fontos dologban ne csupán az egyesület tagjai határozzanak, hanem az egyes járásokban levő összes gyógyszerészek is hozzá szólhassanak, e végből a VII. gyógyszerészeti járás, melyhez városunk is tartozik e hó 15-én délután 3 órakor Besztercebányán Medvechy Sándor lévai gyógyszerész tulajdonos, járásigazgató elnöke alatt gyűlést tart.

— **A konyhaművészet.** A besztercebányai háztartási iskolába a miniszter a gödöllői gazdasági iskola igazgatóját

küldte, aki augusztus 15-től szeptember 15-ig a főzelék és gyümölcskonzerválásra oktató. A tandíj erre az időre 5 korona.

— **A valuta láttele.** Egy vidéki orvos a hozzája visum repertumért vetődő elagyabugyált atyafi sérüléseiről a következő „láttelelet”-et állította ki. A balpofán egy ezüst forint nagyságu horzsolás; a jobb pofán egy huszkoronás arany kiterjedésű zuzódás; a térdkalácson két darab egykoronás nagyságu ütés és a háton hét darab huszfilléres mekkoraságu bőrhámlás; tehát az egész testen 25 korona 40 fillér összegű külérőszak.

— **Mi az oka a gyermekek hasmenésének?** A míg a hűvösebb évszakok idején a gyermekek hányásos hasmenése aránylag ritkább és veszélytelenebb megbetegedés, addig a nyár kezdetén már gyakoribb, sőt a legmelegebb hónapokban nagyon sürüen előforduló, gyors és veszélyes lefolyású, elannyira, hogy ez időszakban a gyermekhalandóság ijesztő mértékben fokozódik. Ennek a szomorú dolognak, mely bár legfeltűnőbbben a nagyvárosokban látható, de a mely a falusi gyermekeket is észrevehetően tizedeli, két nagy jelentőségű dolog adja meg a magyarázatát: a nagy hőség-től okozott csökkenése a kicsinyek ellenállóképességének, másrészt a tehéntej bakteriumtartalmának rohamos megszaporodása és a tej vegyi bomlása. Az utóbbi ártalmaktól könnyen megóvhatja az anya gyermekét, ha annak táplálására csupán a Nestlé gyermeklisztjét használja, melynek kiválóságát már csaknem félszázados múltja igazolja, s a mely mindig készen áll a használatra, jól táplál, nem savanyodik és nem bomlik soha és e tulajdonságai révén az emésztőszerveket is mindig rendben tartja.

— **Osztálysorsjegyet** vásároljunk Bogdány S. bankházában Budapest, Károlykörút 20., mert Bogdány szerencséje páratlan.

— **Fiatalkorú öngyilkos.** Veisz Pál a Nagyócsához tartozó Holecz-féle majori lakos 12 éves András fia a múlt napok egyikén egész lelki nyugalommal mondta a házbelieknek, hogy ő felakasztja magát. Szülei tréfának vették a dolgot s nyugodtan mentek napi munkájuk után, mialatt azonban a 12 éves fiú csakugyan felakasztotta magát a kert egyik szilvafájára.

— **Tolvajlás.** Lavroska Tamás özvegye leányával s ennek férjével szénát gyűjtöttek a Nagyócsához tartozó lazokban. Délben míg szekerük mellett szundikáltak, ellopták egyik ökrüket. A csendőrség nyomozza az ökröktolvajt.

— **Az eperjesi jogakadémiáról.** Az 1908—1909. tanév I-ső felére a beiratások 1908. szeptember 1-től 12-ig eszkiözlendők: az előadások szeptember 16-án veszik kezdetüket. Utólagos felvételnak szeptember 13—15. napjain dékánai, azután pedig tanári-kari engedéllyel lehet helye. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok határideje szeptember 1-től 15-ig terjed. A félévi tandíj 50 korona. Evangélikus lelkészek, tanárok és tanítók fiai — tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra — minden további folyamodás nélkül a tandíj felét fizetik. A

jogakadémiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló, újonnan épített s kényelmesen felszerelt tápintézet kedvezményeiben. A szünetidőben mindennemű felvilágosításokkal, levélbeli megkeresése is, szívesen szolgál a jogakadémia igazgatósága. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület eperjesi ősi Collegiumának jogakadémiáján — a hazai ág. hit. ev. egyház ez egyetlen ilyenmű tanintézetén az 1907—1908. tanév alatt a következő tanárok működtek: dr. Mikler Károly dékán, dr. Ereky István, dr. Flórián Károly, dr. Horovitz Simon, dr. Obetkó Dezső, dr. Raffay Ferenc (az I. félévben), dr. Réz Mihály, dr. Szlávik Mátyás (rendes tanárok); dr. Horovitz Imre, dr. Máriássy Béla, dr. Sztehló János (magántanárok). Részletes adatok a Collegium „Értesítő”-jében olvashatók, melyet a jogakadémia igazgatósága 20 fillér levélbélyeg beküldése ellenében bárkinek készséggel megküld.

— **Vásár.** Tótpelsőc nagyközségben június 14-én (kedden) szarvasmarha, ló, juh- és sertésvásár, 15-én pedig kirakóvásár lesz.

Szives tudomásul.

Ji Zólyomvármegyei Hirlap szerkesztősége s Nádasy Ferenc könyvnyomdájának irodája ugyanabban a házban ahol eddig volt (a Vár alatti Drottner-féle ház) az I. emeleten nyert elhelyezést.

Irodalom.

— **Pesti Hirlap.** A legelterjedtebb politikai napilap a Pesti Hirlap, amelyről tehát joggal mondhatni el, hogy legkedvesebb lapja a közönségnek. Három évtized óta hirdeti a színmagyar radikális nemzeti politikát, teljesen függetlenül pártoktól és kormányoktól. Nagy elterjedését első sorban ennek köszönheti. A július 1-én kezdődő új évfolyam két nagyon érdekfeszítő regény fog a Pesti Hirlapban megjelenni; sport- és sakk-rovata, valamint elismerten kitűnően szerkesztett hírvonata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításaiban a világ összes nagyobb eseményeit azonnal közli; az Esti Levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis Komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasó közönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hirlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalonn című kitűnő divatlapot. A Pesti Hirlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalonnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Vácikörút 78.

— **Diszes és értékes albumot** ad ajándékba minden évben előfizetőnek a „Budapest.“ A múlt évi karácsonyra küldött gyönyörű albumot még most is megküldi azoknak az új előfizetőknek, akik legalább negyedévre rendelik meg a lapot és 80 fillért postaköltségre beküldenek. De készül már az új karácsonyi album is, mely még diszesebb és értékesebb lesz, mint az előbbi. Ezt is megkapja ingyen a „Budapest“ minden állandó előfizetője. Tudvalevőleg a „Budapest“ most vezérszerepet visz a politikában és első kézből, leggyorsabban kapja a legérdekesebb híreket. Szóval a legdrágább lapok színvonalán áll, bár azoknál sokkal olcsóbb. Előfizetési ára fél évenként 6 korona. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Budapest“ kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkantyus-utca 3.

— **A magyar ujságírás szenzációja!** A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja! A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Naponként 125.000 példány! Egy szám 2 krajcár. A Nap előfizetési ára: Egy évre 16 K., félévre 8 K., negyedévre 4 K., egy hónapra 1 K. 40 f.

— **Fidibusz.** A legkitünőbb magyar élclap. Páratlan népszerűség. Remek szöveg, pompás képek! Mesésen olcsó! Egy szám 5 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: Egész évre 6 K., félévre 3 K., negyedévre 1 K. 50 f., egy hónapra 50 f. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

Közgazdaság.

Közlő: Ifj. Tandlich Ármin.

A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara 1907. évi jelentése.

A besztercebányai kereskedelmi és iparkamara múlt évi jelentése most érkezett be hozzánk és szívesen használjuk fel az alkalmat, hogy annak rövid kivonatát ismertessük t. olvasóinkkal. A jelentés magába foglalja Árva-, Bars-, Hont-, Liptó-, Nográd- és Zólyom-megyék valamint Selmec-Bélabánya városok közgazdasági viszonyait, beszámol e kerület ipara és kereskedelme minden legkisebb mozzanatáról, főleg pedig a kamara hivatásszerű tevékenységéről, melyről a legnagyobb elismeréssel szólhatunk. Eltekintve attól, hogy a kereskedelmi és iparkamarák a közgazdaság érdekében a legfontosabb misziót teljesítik és a commeree kormányzatnak pótolhatatlan intézményei, tehát hálás tevékenységre hivatottak, mégis külön elismerést érdemel a besztercebányai kamara, mely mint véleményező testület némely önálló felterjesztésével hathatósan támogatta a helyi és közérdeket. Különösen kiemeljük a védjegy törvény és a váltóvás reformja, az élelmicikkek drágulása okainak tárgyában beadott véleményeit, a kamara kezdeményezéseit az iparpártolás és az ipar érdekeinek előmozdítása terén és a nyilvános árlejtések ajánlatának bélyegkötelezettsége iránti önálló felterjesztését. A kerület számos helyén létesített ipari szaktanfolyamok szintén a kamarának érdeme.

A panaszok hangján írja le a kerület közgazdasági viszonyait, felemlítve sorjában az okokat, melyek a gazdasági produkcióra bénítólag hatottak. Mindenekelőtt

a produkció első tényezőjének a természet mostohaságát hozza fel, mely a múlt évben szükmarku volt irányunkban, ehhez járultak még a különböző gazdasági okok u. m. a vasuti közlekedés megakadása, vagon- és szénhiány, kedvezőtlen pénzügyi viszonyok, a nyerstermények u. m. állati bőrök, gyapju stb. hirtelen és jelentékeny árcsökkenése, a tisztességtelen verseny, mely a kerületben gyakran érezhetővé vált, az iparpártolás illuzióritását, a házaló és vándoripar concurrenciáját, a szövetkezetek gombamódra való elszaporodását, a képesítetlen és avatatlan egyének és kétes existenciák túdulása a kereskedelmi pályára, az amerikai krízist, mely azonban végeredményében jóoldalulag hatott munkáviszonyainkra, mivel a kivándorlás nemcsak, hogy erősen megcsappant, hanem a kivándorlók nagyrésze hazatért.

Iparunk a besztercebányai gyufagyár és több kisebb iparvállalat létesítésével megint egy hatalmas lépéssel előre haladt, a mi kereskedelmi fejlődésünkre jelentékeny befolyással volt. Sürgős megvalósítását óhajtja a zólyom-korponai állami vasúti vonal kiépítésének, mely kereskedelmünk felvirágzását hatalmasan mozdítaná elő. Lokális érdekünk ezen vonal tervének mielőbbi kivitele, melynek előnyét városunk különösen érezné.

Elvárjuk a kamarától, mely kerületének előrehaladásán oly becsületesen munkálkodik, hogy ezen terv mielőbbi megvalósulása érdekében felhasználja befolyását és egyidejűleg hálás elismerésünket fejezzük ki iparunk és kereskedelmünk érdekében eddigi kifejtett tisztes működésért.

Üzleti heti jelentés.

Megint a kínos bizonytalanság. A tények már megvannak és az áralakulás úgy történik, ahogy az épen egyes érdekelteknek tetszik. Mindenhol a legkedvezőbb hírek érkeznek a próbacseplésekről s a buza árra mégis csak tovább emelkedik. Erre bizony a földmívelési miniszterium legutóbb kibocsátott a terméskilátásokról szóló jelentése sem ad okot, mely már most sokkal kedvezőbbnek tartja az aratás eredményét, mint az utóbbi. Azonkívül a Bácskában eszközölt próbacseplésről is jó hírek érkeztek, felfoghatatlan tehát a haussisták erőlködése. Mindenáron egészségtelenné akarják tenni az üzletet, mert még úgy látszik nem volt elég áldozatuk. Tanácsos lesz a fokozott elővigyázatosság, mert a horgon nagyon eszalagató az éték.

A liszt ára, különösen pedig a rozsliszté tetemesen emelkedett és megkezdődtek már az őszi eladások egy abnormis magas áralapon. Pompt árú jegyez: 0/18.10, 5/16.90, 6/16.60, 7/15.60, 8/8.20. Korpa 7.—, őszi szállításra átlagban 0/17.20, 5/16—6/15.70, 7/14—8/7.80. Korpa 6.10—6.30. További jegyzések: szesz 162—162½, cukor 82—82½, pesti disznózsír 69—70, fehér táblás szalonna 58—62 budapesti paritáson.

Uj tüzfatelep.

Bruchács Mátyás és Ferenc pohorellai lakosok megvették a Szmrecsányi volt Arisztid

féle 850 hold kiterjedésű dubraviezi erdőt és fenti törvényszékileg bejegyzett cég alatt tüzfatelepet létesítenek. A cég irodáját Besztercebányára helyezi, ahol és Zólyomban eladási telepet létesít. Üzletvezető és cégjegyzőnek Singer Géza lesz bejegyezve.

Szerkesztői üzenetek.

P. B. Besztercebánya. Téves feltevésében sietünk Önt felvilágosítani. *Sigma*, aki a mi „Forgácsok“ című rovatunkat megindította és Sziriuszsal felváltva most is vezeti, nem azonos azzal a „Sigma“-val, aki a Besztercebányán megjelenő hazafias tót hetilap: a „Naše Noviny“ folyó hó 4-iki számában „Naši napriatelja“ (A mi ellenségeink) címen közölt vezető cikket írta. Helyesen gondolja, hogy a mi Sigmánk római katolikus vallású és Besztercebányán lakik. Különböztetést is felfedezzük: Szabolcs Ferenc. Hogy a „Naše Noviny“ Sigma-ja kicsoda, azt csak az illető lap szerkesztőségétől tudhatná meg.

Ibolya. Kérdéseire levélben válaszoltunk a régi címére.

L. S. Szíves értesítését köszönjük s kérjük, hogy az ügy kimeneteléről szíveskedjék tudósítani.

Koltai. Elismerését jólesőleg vettük. Örömmel szolgál, hogy a távolság az esztendőnkön át szövődött köteléket nem lazítja.

Stollmann Sándor dr. A nekem címzett, de értékes műve más bírálóinak is szóló irodalmi levélért fogadja köszönetemet. Mert levele — néhány mondatától eltekintve — valódi irodalmi levél. (Illetőségét csak édes atyja után állítottam zólyom-megyeinek!)

Nem ismerem a Laube Henrikről írott beható tanulmánya valamennyi bírálójának nézetét, — de azt hiszem, hogy mások is csak elismeréssel írtak róla. Ami engem illet, én a művét nem értettem félre, talán csak több irodalomtörténeti értéket tulajdonítottam Laubenek, mint Ön; de ezt korántsem kell lesujtó eredménynek tekinteni! Az ismertetést nyomban műve megjelenése után tehát más bírálók nézetének ismerete nélkül írtam s megjelenése csak az Ön óhajára késelt mindaddig, amíg a legilletékesebb fórum: az egyetemi tanárok nem tüntették ki dicséretökkel és Önt cum laude bölesészdoktorrá nem avatták.

Midőn Önt mint doktort, őszinte örömmel üdvözlöm, ismételtelen fejezem ki hálámat a levelében írottak közül mindazokért, a mit kitűnő könyvében nem találtam. Sz. F.

Nyiltér.*)

Mindazoknak, kik szeretett nagybátyám elhunyt alkalmából szíves részvétet tanúsítottak, úgy felesége özv. Finka Imréné szül. Kubanyi Mária és az egész rokonság; valamint magam nevében ez uton hálás köszönetemet fejezem ki.

Finka Sándor.

*) E rovat alatt közlöttéknek sem tartalmáért sem alakjáért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Házvezetőnőnek

vagy házmesternőnek és
minden házi munkára
ajánlkozik nagyobb házhoz
jó helyre

özv. Pasztelik Mária
Zólyom. (Pléhgyár).

3-1

Besztercebányán

2-3, jó családból való

gimnazista

teljes ellátásra

kerestetik uri családhoz.

Levelek R. L. jellegre a Zólyom-
vármegyei Hírlap kiadóhivata-
lába kéretnek.

Vizgyógyintézet

Besztercebányán.

A modern vizgyógyászat mindennemű el-
járása, massage, elektrotherapia, hőlégke-
zelés, villanyos fényfürdők, szénsavas-
fenyő- és sósfürdők.

Lakások (2 K 80 f napi, vagy 14 K
heti árban) és panzió (havi 72 kor.)
Szász Karo v szállójában.

Prospektust kívántra küld az inté-
zet orvosa: Dr. KRCSMÉRY CYRIL.
1042. 8-1.

A mosás akár a táncz,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradságot és veszélyt
kíméli ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

1848 eredeti angol francia és amerikai toalettnodell
közül a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában.
Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingven mutatóvány-
számot küld a „Budapesti Bazár“ kiadóhivatala
Budapest, VIII., Baross-utca 22, (Budapesti Bazár-ház.)

☞ Zanoncot keres
a zólyomi butorgyár, lakatos
műhelye részére.

SZLIÁCS

vasuti
állomás

Zólyomvármegye — Felsőma-
gyarország — legelsőrendű női
fürdője. A continens egyedüli termé-
szetes vasas hőforrása. Az idény má-
jus 15-től szeptember 30-ig tart. A
saját kezelés alatt álló Radvánszky-
féle épületek házesortjában 2 leg-
modernebbül berendezett 120 lakó-
szobát magában foglaló szálloda,
melyek közül a „BRISTOL“ 1902-ben
teljesen ujonnan lett felépítve: (egy
családi villa, egy étterem.) E házban
lakik dr. Grünwald kir. tanácsos or-
vos is. Ugy az elő-, mint az utóidény
alatt 40% árkedvezmény. Lakásmeg-
rendeléseket és mindennemű tudako-
zódásokat azonnal elintéz a Rad-
vánszky házak gondnoka.

BERNÁTH BÉLA
SZLIÁCS.

1033. 8-1.

Páratlan és csodás hatása.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszert a

Földes-féle **MARGIT** crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesszer) és minden más
bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szap-
pan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a
pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

980. B. Főraktár Zólyomban: Stech Lajos gyógyszerárban.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A tisztességes becsületes kereskedő éberem figyel
arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva
közismert, „ZACHERLINT“ kér, ne akasszon
nyakába megtévesztő surrogatumot.
Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit aki valódi Zacherlint akar
venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy után-
zatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően ha-
sonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óva-
kodjék, hogy pontosan figyeljen „Zacherlin“ névre.

Nyomatott Nádosy Ferenc gyorssajtóján, Zólyomban.